

Az alábbiak megtörténtéhez és azok „hithű”, az emlékezetben kitörölhetetlenül rögzült értelmezéséhez, látásához és láttatásához nagyban hozzájárulhatott, hogy Babóval, tündérekkel és tündékkal, Süsüvel, a sárkánnyal,

28 Beke Ottó

EGY HIHETETLEN EMLÉK / MESEBESZÉD

Ho-ho-ho horgásszal, koboldokkal, törpékkel és főleg kék bőrű törpökkel, a Vízipók csodapókkal és egyéb mesebeli lényekkel töltöttem gyermekkorom. Nils Holgersson vad-

ludain szeltem át Bácska végeláthatatlan síkságait. Pumuklitól tanultam, illetve lestem el annak mesterségét, miként kell szükség esetén, vagyis ha nincs a közelben hegycsúcs, orom vagy legalább domb, illetve löszfal, amely elrejtene a kíváncsiskodó tekintetek elől, eltűnni, láthatatlanná válni, majd pedig alkalomadtán ismét megjelenni. S habár a Kockás fülű nyúltól és az alakjukat tetszés szerint és engem annak idején megbotránkoztató módon és természetességgel változtatgató Barbáktól, ha nem is viszolyogtam, igen csak idegenkedtem, ők voltak és maradtak hűségese társaim. Olyannyira, hogy a későbbiekben replikánsok, távoli népek kattogó-pattogó nyelveit beszélő, képtelen megjelenésű űr- és időutazók népesítették be fiatal felnőttkorom hátborzongató, ám hozzám mégis közelálló és egyben jól ismert képzeletének roppant tereit. Hogy ezután mi következik, nem tudhatom, de világom mese- és csillagközi tartópilléreit érintő, esetleg azokat megroppantó, mélyreható változásokra nincs okom számítani. Úgy vélem, marad minden a régi-újban, csupán egyre többen kísérnek majd utamon.

Én voltam az egyetlen, aki látta az apró szőrös kezét, amint kinyúlt a fűben heverő, élesre metszett oldalú fahasábból, és sebesen, ám egyben bizonytalanul a poros, barna földet tapogatta, mintha lázasan egy elveszett, becses tárgy után kutatna. Egy *vagy* két kéz, rövid szőrös kar nyúlt ki az élettelen fahasábból – ezt ennyi, közel harmincöt év elteltével már képtelenség pontosan megítélni, az emlékek szükségképpen elhalványulnak, a bizonyosság azonban bizonyosság marad: Én láttam azt a parányi élőlényt, mozgólódása közben, de legalábbis a kezét, a karját – mindenképpen. Egyet vagy kettőt. Hogy míg a fűszálak között kutatott, előbukkant-e a könyöke, vagy csak kézfejét és esetleg alkarját villantotta-e fel a szóban forgó néhány pillanatra, azt már szintúgy nem tudhatom. Hangsúlyozom, azóta közel három és fél évtized telt el. De hogy a fejét nem pillantottam meg, abban *szinte* biztos vagyok.

– Csak egy gyermekkori ábránd volt az egész!

- Képzeltés!
- Meg sem történt.
- Mesebeszéd! Nőj fel!
- Ne légy gyerek!

Ilyen és ehhez hasonló, nemritkán rosszindulatú, esetleg kárörvendő megjegyzéseket hallok azóta is az üggyel kapcsolatban azoktól, akiknek beszéltem a dologról, a ürge és szürke karú lényről, és akik anno társaim voltak, és így hozzám hasonlóan a fáskamra közelében álltak, illetve önfeledten játszottak. Mert számháborúztunk – erre kristálytisztán emlékszem. / Életünkben először. / Számokkal díszített papírlapokkal homlokunkon köröztünk az akkor hatalmasnak tűnt, párját ritkító gazdagságú, pompázatos udvarban, s bármerre futhattunk, amerre csak kedvünk tartotta. Vidáman szeltük át a négyszáz négyzetméter végtelennek tűnő, bekerített terét, s elhittük, hogy miénk a világ. Igyekeztünk ellesni egymás homlokáról a számokat, számsorokat, pedig akkortájt talán tízig ha tudtunk számolni.

Én a kamra biztonságot nyújtó takarásában próbáltam elrejtőzni, de legalábbis az én titokzatos, csakis hozzám tartozó, engem megmagyarázhatatlan módon megjelölő és egyszersmind azonosító számomnak a rogyadozó fal tövében menedéket lelni. S ez ideig-óráig sikerült is. Emlékszem az életünkért, jobban mondva a játékban maradásunkért és kilúgozhatatlan örömünkért folytatott észveszejtő rohanást követő zihálásra, a kopott és szemcsés felületű szürkés téglafelületekre és a falba illesztett, illetve azokat tartó korhadt gerendákra. Omladozó és foghíjas épület lehetett az, miként visszaemlékszem rá, pedig annak idején másként láttam. Ez a fáskamra maga volt a védelmet nyújtó biztonságos bástya, ahol elrejtőzhettem, és ahol el is rejtőztem számháborúzás közben, amikor megpillantottam az apró szőrös kezet, amint kinyúlt a fűben heverő fahasábbból.

Én voltam az egyetlen, aki látta a sebesen a földön tapogatózó kezet, az aprócska, szintén szőrös ujjakat, ujjperceket, amelyek olyannyira picik voltak, akár egy megtört gyufaszál torz szilánkjai, és így minden bizonnal csupán emlékezetem tárja utólag elélem őket. De nem úgy, mint a kezeket, karokat, amelyeket valóban láttam. Legalábbis egyet mindenképpen a fadarabból kinyúltni, majd pedig a földön tapogatózni.

- Nem volt ott semmi!
- Csak képzelted azt az apró lényt.
- Azt a két kezet.
- Kart. Karokat.
- Legfeljebb egy vakondot láttál!

- Vagy éppenséggel egy mókust.
- Macskát.
- Kutyát.

30 Egy másikat követték a megjegyzések, a találgatások égből kapott és nyomban szerteszálló, ellobbanó szalmaszállai. Pedig én biztos voltam és vagyok benne, hogy nem vakondot, kecses mókust vagy éppenséggel kutyát avagy macskát láttam; micsoda képtelen feltételezések! Nem, az egy másfajta lény volt. S akkor csak én láttam pár pillanatra, amíg látni engedte magát.

Nem léptem közelebb a kísérteties földi tüneményhez. Kétségtelenül volt benne valami alapvetően riasztó, sőt, hátborzongató jelleg – emiatt sem feledkeztem meg róla immár több mint három évtizede –, de nem emiatt nem közelítettem meg. Csupán pár pillanat műve volt az egész, de valóban csupán néhány szempillantásé. A számomra ismeretlen és mind a mai napig azonosítatlan lény viszonylagos közelsége és egyáltalán látványa, a két kis szőrös kéz tapogatása a földön, a fűben, letaglózott. Moccanatnyi erőm sem maradt. Míg sebesen jártak, lázasan mozgolódtak a lény apró szőrös karjai, én arra az időre kővé dermedtem. Meg sem mozdultam, nemhogy közelebb mentem volna hozzá. A földi tünemény pedig amilyen váratlanul és gyorsan jelent meg előttem a fáskamra közelében, egy hasázból nyúlva ki apró szőrös kezeivel, ugyanolyan hirtelen tűnt is el. Nyoma veszett. Vagy talán én gyűjtöttem hozzá elég erőt, és szaladtam el onnan ijedtemben, vagy talán véget ért a számhaború, lefújták. Nem tudom, erre már nem emlékszem. A számsorral ellátott papírlap talán még a homlokomon díszelgett, miközben elfutottam a fáskamra mellől.

- Nem volt ott semmi! Mi is láttuk volna.
- Csak káprázott a szemed, ennyi történt, semmi egyéb.
- Képzeldés volt!
- Mesebeszéd!

Nem tudom, mi lehet igaz mindebből, mi történhetett meg igazán, és mi az, ami csupán a képzelet szüleménye. Talán a szőrös kis élőlény is Nils vadludain érkezett a dunántúli síkságra, egészen a fáskamráig, vagy talán egy Barba sokallta meg a rágógumi színű formátlanságot, és azt feladva egy apró szőrös lényvé változott. Nem tudom. Bárhogy is történt, nem feledkezem meg róla, velem tart utamon, örökké.